

**Motiveringsrede bij de uitreiking van de Orde van de Vlaamse Leeuw
aan Ludo Abicht
te Gent op 13 juni 1998
door prof. Matthias Storme, Voorzitter van de Orde.**

De Orde van de Vlaamse Leeuw wordt onder meer toegekend ter erkenning van een konsekvente en kordate houding in de sociale en kulturele ontvoogding van de Vlaamse gemeenschap.

In een politieke en maatschappelijke context waarin het *discours* over de zin en de voltooiing van de Vlaamse emancipatie veelvuldig ontbreekt aan historisch inzicht, en wel eens aan intellectuele eerlijkheid, heeft Ludo Abicht in woord en geschrift de in het collectief bewustzijn van de Vlamingen vervaagde uitgangspunten van de Vlaamse beweging in herinnering gebracht en geaktualiseerd. Zo ook heeft hij de eveneens vervaagde uitgangspunten van de sociale, internationalistische beweging in herinnering gebracht en geaktualiseerd. Wteneschappelijk streng in zijn analyse, is hij uit de ivoren toren – of moet ik zeggen het Slot van Kafka – gekomen om in een begrijpelijke taal deel te nemen aan het maatschappelijk debat. *Suaviter in modo, arditè in re*, is hij door zijn integriteit en menselijkheid in een nooit beëindigde zoektocht tot deze “aparte” plaats onder onze intellectuelen gekomen.

Niets meer typeert dan ook Ludo Abicht dan de titel van één van zijn boeken : “*Mensen in Israël en Palestina. Eén maat en één gewicht.*”

Inderdaad, Ludo, “*Goed leven is goed samenleven*”, om een andere titel van U te citeren. En samenleven gebeurt met mensen, in het “*meervoud*”, niet met “de mens”, die levenloze karikatuur zonder vlees en bloed, die zowel in zijn nationale als in zijn internationale, zowel in zijn linkse als in zijn rechtse vorm zoveel kwaad heeft gesticht.

In het boek “*Mensen in Israël en Palestina*” luister je naar beide zijden en leef je je in in de geschiedenis en problemen van beide zijden. Aan beide zijden wil je de mensen tot hun recht laten komen, met één maat en één gewicht. En omdat beiden, Israeli's en Palestijnen, de mogelijkheid zouden hebben om niet slechts tweederangsburger te zijn, is gebiedsdeling vereist. Heeft ook A. Finkelkraut niet in zijn “*Eloge des frontières*”, niet de lof gezongen van de grenzen, die ook de zwakkere de mogelijkheid geeft om thuis te zijn ?

In “*De herinnering is een vorm van hoop*” verdedig je¹ de “Vlaamse ruimte” als uitgangspunt, niet als de enige laag van identiteit, maar wel als de centrale laag, een

¹ p. 57 v.

niveau tussen enerzijds het persoonlijke en het lokale, en anderzijds het Europese en mondiale, want – ik citeer je - :

*“Indien we ons zouden beperken tot het individuele en eventueel het lokale niveau, zullen we binnen de kortste keren in de handen vallen van de internationale monopolies die elke collectiviteit van onderuit willen vernietigen om, uit naam van het universalisme, hun zeer specifieke belangen te doen zegevieren; indien we ons alleen concentreren op het internationale niveau, zullen we ontdekken dat er geen sprake kan zijn van een internationale cultuur die niet berust op de inbreng van alle bestaande culturen (...)”*².

Inderdaad, zonder de bescherming van een eigen ruimte *“worden de mensen genadeloos overgeleverd aan de kleine groep van economische managers en bezitters die het kosmopolitische eenheidsdenken ideologisch misbruiken om alle dissidentie de kop in te drukken”*³.

Met éénzelfde overtuiging verdedig je de emancipatiestrijd van de Vlamingen en die van de Ieren, de Noren en zovele mensen in de Derde Wereld, in het verleden zowel als het heden. Eén maat en één gewicht.

Met dezelfde kracht toon je aan dat welbegrepen nationalisme en welbegrepen internationalisme bij konsekwent doordenken samenkomen, want *“een samenleving die klakkeloos alles uit het buitenland overneemt, verliest haar identiteit, een land dat zich uit de internationale bevruchting terugtrekt, pleegt mettertijd cultureel zelfmoord”*⁴.

Ook op het individuele vlak, binnen die Vlaamse ruimte, hanteer je dezelfde konsekwentie. Inter-kulturalisme verkies je als woord boven het aan beide zijden zoveel misbruikte “multikulturalisme”. Inter-kulturalisme is gebaseerd op respect voor de andere zowel als respect voor zichzelf. Het is het tegengestelde van het kosmopolitisme van de vervlakking, de eenheidsworst, de totale gelijkshakeling van de mens⁵. Je waarschuwt er ons voor om zelfgewilde isolatie, zoals die van de *chassidim*, niet te veroordelen; maar je wijst wel op de kulturele verarming die men zichzelf daarmee aandoet. Je pleit voor gastvrijheid én generositeit ten aanzien van mensen met een andere cultuur, maar je houdt vast aan de eis tot respect voor de wetten van het land en de taal van de gastheer. Je bekritizeert evenzeer de arrogantie tegenover migranten als de kruiperigheid ten aanzien van “rijke” of “machtige vreemdelingen zoals Eurokraten. Eén maat en één gewicht.

Jouw interkulturalisme is noch het vrijblijvende en respektloze exotisme noch het ideologische multikulturalisme dat omwille van een dogmatisch beeld van dé mens de

² “Vlaanderen in de postmoderniteit”, *Kanaal 8* 1997-3, p. 8.

³ *De herinnering is een vorm van hoop*, p. 61-62.

⁴ in *Kleur bekennen* (red. J. Leman), p. 90.

⁵ vgl. *Kleur bekennen*, p. 98.

intermenselijke omgang tussen concrete mensen bedreigt. Jouw multikulturalisme is allereerst gegrond op de waardigheid van die concrete mensen.

Met dezelfde konsekventie heb je in *“De zure druiven van de oorlog”* de kollaboratie en de repressie bestudeerd. Je hebt ons de groteske, vaak tragische bondgenootschappen van intellectuelen met de macht beschreven, aan een bepaalde linkerzijde zowel als aan een bepaalde rechterzijde. Je vervalt evenmin in de banaliteit dat de waarheid in het midden zou liggen, maar voert een zo eerlijk mogelijke, d.w.z. streng wetenschappelijke en moreel principiële discussie over het geheel. Je vraagt wel dat niemand zich verstoppt in eigen gelijk, en dat langs beide kanten fouten worden toegegeven. Eén maat en één gewicht. Het werd je door geen van beiden in dank afgenomen.

Je huilt evenmin mee met zij die “met het geluk en gelijk van de later geboren” zomaar het proces maken van vroegere generaties. De fouten van het verleden zijn geen exkuus voor de intellectueel van heden om cynisch aan de kant te gaan staan⁶. Je blijft je engageren met *“de koppigheid die ons geen enkele nederlaag als definitief laat aanvaarden en geen enkele overwinning als een eindpunt zolang er geen bevredigend antwoord kan worden gegeven op de menselijke ellende ...”*⁷. Je blijft werken aan de utopie en aan het verzet, zonder welke beiden wij niet volwaardig menselijk kunnen leven.

Maar je benadrukt evenzeer dat een concrete utopie een wezenlijke band met een traditie vereist en daarom nooit a-historisch of overal toepasselijk kan zijn⁸. *“Alleen wie weinig diep of niet in een traditie geworteld zit, zal zich fanatiek aan principes vastklampen tot het niet meer mooi is (dogmatisme, sectarisme, eventueel terrorisme)”*, en vandaar kom je als door en door linkse - als men met links het streven naar sociale rechtvaardigheid bedoelt – tot de provocerende uitspraak: “alleen konservatieven hebben het recht utopisten te zijn”. Zoals jezelf schrijft, wordt de opmars van de echte fascisten mee veroorzaakt door de linkse verwarring tussen fascisten, nationalisten, konservatieven, liberalen en fundamentalisten van alle slag⁹. In een democratische maatschappij moet er inderdaad plaats zijn voor linkse één rechtse, progressieve én konservatieve individuen en organisaties¹⁰. Mijn grootvader zaliger¹¹ zei : “een auto heeft een gaspedaal nodig en een rem”. Eén maat en één gewicht.

Niet alleen door je keuze voor de concrete mensen, veeleer dan voor het zelfbeschikkend subjeet in het hoofd der ideologen, maar dan wel de mensen van alle kleur, maar ook

⁶ zie L. ABICHT, “Van de internationale naar de Internationale”, *Vivat Academia* 1998 nr. 98, ook op <http://www.storme.be/vva-abicht.html>.

⁷ Zie *Brood, rozen en utopie*, 173.

⁸ *Brood, rozen en utopie*, p. 92.

⁹ *Brood, rozen en utopie*, p. 74-75.

¹⁰ *De herinnering is een vorm van hoop*, p. 16.

¹¹ d.i. A.E. De Schryver, waarover ook <http://www.storme.be/AEDS.html>.

door je ekologisch engagement ben je – om een woord van Sloterdijk te gebruiken - veeleer “aardburger” dan “wereldburger”¹².

Het is dan ook met groot genoegen dat ik U heden het zilveren plaketafel van de orde van de Vlaamse leeuw overhandig.

Gent, 13 juni 1998.

¹² zie hierover P. SLOTERDIJK, *Eurotaoïsme*, 244 v.